

Felhasználási szerződés: így kell adót és járulékot fizetni

Gyakran felvetődik a kérdés, milyen adózási szabályok vonatkoznak a felhasználási szerződésekre. A válasz azért sem egyszerű, mert nem egyértelműek az erre vonatkozó törvényi rendelkezések. Cikkünkben a Nemzetgazdasági Minisztérium által képviselt álláspontot mutatjuk be.

A felhasználási szerződésre vonatkozó személyijövedelemadó-szabályok megítélése attól függ, hogy a szerzett jog a magánszemély saját tulajdona, vagy ahhoz más úton (például öröklés révén) jutott hozzá. Ez azonban a törvény szövegezéséből nem derül ki egyértelműen. A járulék- és egészségügyihozzájárulás-fizetési kötelezettség szempontjából pedig annak van jelentősége, hogy van-e személyes közreműködés vagy nincs.

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 42. paragrafus (2) bekezdése szerint a felhasználási szerződés tartalmát a felek szabadon állapítják meg. Így a törvényi szabályozás teljesen a szerződő felekre bízta, hogy a felhasználási szerződés tartalmaz-e vagy sem olyan kikötést, hogy a mű létrehozása igényel személyes munkavégzést, s annak milyen összegű a díjazása.

Járulék- és ehofizetés általános szabályai

Az 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 21. paragrafusának d) pontja szerint nem képezi a nyugdíjjárulék, valamint az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék alapját – többek között – a szerzői jogi védelem, találmányi szabadalmi oltalom, védjegyoltalom, földrajzi árujelzők oltalma, mintaoltalom alatt álló mű, alkotás, valamint az újítás hasznosítására irányuló felhasználási, hasznosítási, használati szerződés alapján a vagyoni jog (védelem alatt álló jog, oltalmi jog) felhasználásának ellenértékeként kifizetett díj.

A szociális hozzájárulási adó szabályait is tartalmazó 2011. évi CLVI. törvény 455. paragrafusának (4) bekezdés f) pontja kimondja, hogy a kifizetőt terhelő adónak nem alapja az előbbiekben felsorolt körbe tartozó mű, alkotás, ha a hasznosítására felhasználási, hasznosítási, használati szerződés alapján kerül sor.

A szerzői jogi védelem alá tartozó művek esetében csak a személyes munkavégzés alapján történt díjazás után áll fenn társadalombiztosítási kötelezettség, illetve a megbízásra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni a 195/1997 (XI. 5.) kormányrendelet (a továbbiakban: Vhr) 3. paragrafusa szerint. A szerzői jogdíj munkavégzési részéből származó jövedelemadó alapja egyben járulékalap is. Azonban mentes a járulékok alól a minimálbér 30 százalékát el nem érő összeg, amit a munkavégzés napjaira kell arányosítani. A hasznosítási díjat két részre is lehet bontani (munkavégzési és vagyoni jogi rész). A munkavégzés időtartamát a szerződő felek szabadon határozhatják meg, így a járulék fizetése ez esetben is elkerülhető.

Az 1998. évi LXVI. törvény az egészségügyi hozzájárulásról (továbbiakban: Eho törvény) 3. paragrafusának (1) bekezdése értelmében a kifizető – kifizető hiányában, vagy, ha a kifizető az adó (adóelőleg) alapját képező jövedelem után adót (adóelőleget) nem köteles megállapítani – a jövedelmet szerző magánszemély 27 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást fizet az adóévben kifizetett, juttatott, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerinti összevont adóalapba tartozó jövedelemnél az adó- (adóelőleg-) alap számításánál figyelembe vett jövedelem után.

Ha a jövedelem nem kifizetőtől származik, vagy az egészségügyi hozzájárulás levonására nincs lehetőség, az egészségügyi hozzájárulást a magánszemély állapítja meg, fizeti meg, és vallja be az Eho törvény 11. paragrafusa (8) bekezdése rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával.

Személyi jövedelemadó szabályai

A személyi jövedelemadó szabályai a szerzett vagy eredeti jogosultság szerint az alábbiak szerint alakul.

Közös szabály, hogy a személyi jövedelemadóról szóló törvény (szja-törvény) 47. paragrafusának (5) bekezdése szerint az adóelőleg-alap számításánál figyelembe vett jövedelemnek a bevételből a bekezdés rendelkezése szerint megállapított rész 78 százaléka minősül, ha a jövedelem után a magánszemély kötelezett a szociális hozzájárulási adó, a 27 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás megfizetésére (kivéve, ha az költségként elszámolható, vagy azt számára megtérítették).

Eredeti jogosult

A személyi jövedelemadóról szóló törvény 16. paragrafusa szerint önálló tevékenységből származó jövedelme keletkezik a teljes hasznosítási díj alapján, melyre vonatkozóan 10 százalékos költséghányad vagy tételes költségelszámolás keretében, bizonylatokkal alátámasztott költségek elszámolása lehetséges.

Szerzett jogosultság

Az szja-törvény 28. paragrafus (7) bekezdésének a) pontja értelmében egyéb jövedelem (része az összevont adóalapnak) – ha e törvény másként nem rendelkezik – a jog alapítása, átruházása (átengedése), megszüntetése, gyakorlásának átengedése vagy a jogról való lemondás ellenében kapott bevételnek a jog, illetőleg az említett jogosultságok megszerzésére fordított (ingyenes vagy kedvezményes szerzés esetében ideértve a megszerzéskor adóköteles bevételt is) a magánszemélyt terhelő igazolt kiadást meghaladó része, mely után 16 százalékos személyi jövedelemadó fizetendő.